

ISSN 2227-2844

ВІСНИК

**ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

№ 6 (344) ЖОВТЕНЬ

2021

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

№ 6 (344) жовтень 2021

Частина II

Засновано в лютому 1997 року
Свідоцтво про реєстрацію:
серія КВ № 14441-3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку
наукових фахових видань України
(педагогічні науки)
Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020 р.

Журнал включено до переліку видань реферативної бази даних
«Україніка наукова» (угода про інформаційну співпрацю
№ 30-05 від 30.03.2005 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 2 від 24 вересня 2021 року)

Виходить чотири рази на рік

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1. **Бабакіна О. О., Литвин В. А.** Формування управлінської культури майбутніх педагогів в освітньому середовищі закладу вищої освіти..... 5
2. **Бадер С. О.** Нейрографіка як засіб розвитку креативного мислення майбутніх педагогів..... 19
3. **Бойко Т. В.** Мультимедійні технології як засіб підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов..... 30
4. **Дубовой О. В., Бабич В. І., Дубовой В. В., Зайцев В. О., Галуза С. С., Гордієнко П. Ю., Малькова Я. П.** Проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту в умовах дистанційного навчання в університетах..... 40
5. **Корінська О. О.** Структура фахової компетентності майбутнього перекладача..... 49
6. **Корнієць Н. Г., Слєпичко Ю. М., Тертична-Телюк С. В., Кравцова Ю. А.** Змішане навчання як ефективна форма підготовки майбутніх лікарів в умовах COVID-19..... 58
7. **Ляшенко К. І.** Методологічні підходи до формування інноваційної компетентності майбутнього вчителя початкових класів..... 66
8. **Сіненко К. О.** Підготовка майбутніх учителів до формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів крізь призму компетентнісного підходу..... 75
9. **Цибулько Л. Г., Глоба Г. В.** Особливості дистанційного навчання студентів факультету фізичного виховання в умовах карантину..... 84
10. **Черненко Н. І.** Педагогічні умови використання андрагогічних принципів у професійній підготовці викладачів економічних дисциплін..... 98
11. **Чжоу Сюйлін.** Структура професійної підготовки майбутніх менеджерів з персоналу до використання технологій корпоративного навчання..... 109
12. **Швардак М. В.** SWOT-аналіз системи підготовки майбутніх керівників (менеджерів у системі освіти)..... 119
13. **Шехавцов М. О.** Формування професійної компетентності майбутнього викладача фізичного виховання..... 134
14. **Шмирко В. І., Коробко О. В., Троян Ю. І., Якімцов Ю. В.** Педагогічні аспекти підвищення психофізіологічної безпеки майбутніх фахівців..... 141

УДК 37.013.83:[37.091.12.011.3-051:33]

DOI: 10.12958/2227-2844-2021-6(344)-2-98-108

Черненко Наталія Іванівна,

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри професійної освіти Херсонський
державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна.

n.i.chernenko2019@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-6697-3089>

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ АНДРАГОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У зв'язку зі стрімкими змінами у розвитку соціально-економічної сфери українського суспільства, пріоритетним напрямом професійної освіти є підвищення якості підготовки майбутніх викладачів економічних дисциплін, здатних оперувати власними знаннями, активно діяти, самостійно приймати рішення, змінюватися та навчатися відповідно до нових вимог сьогодення.

Отже, вдосконалення рівня професійної освіти є життєво важливим, оскільки для активної участі у суспільному розвитку країни, сьогодні, вже недостатньо отримати тільки базову освіту, потрібне безперервне вдосконалення знань, умінь й професійних навичок, що є підґрунтям професійної освіти та його основним завданням. У цьому ракурсі важливою постає проблема оновлення змісту підготовки викладачів економічних дисциплін на основі андрагогічних принципів до професійної підготовки, тому, що саме андрагогічний підхід визнається українськими дослідниками як необхідна умова успішної професійної освіти.

Розв'язання проблеми вдосконалення якості професійної освіти потребує комплексних дій на рівні держави: оскільки сьогодні, трудові послуги стають не тільки товаром, а й об'єктом конкуренції та мають розглядатися як найважливіший вид капіталу країни.

Конкурентоспроможність фахівця – це не тільки його потенційна здатність, а й ділова та професійна компетентність, ініціативність, винахідливість у роботі, почуття відповідальності, що має вигідно вирізняти його серед інших працівників аналогічної кваліфікації та дозволить витримати конкуренцію. Тому, підготовка фахівців такого рівня потребує спільної роботи закладів вищої освіти та роботодавців на всіх етапах підготовки, а оновлення змісту стандартів професійної освіти має відбуватися відповідно до вимог ринку праці.

Аналіз досліджень з визначеної проблематики виявив інтерес як з боку закордонних, так й вітчизняних науковців. Наприклад, професійну підготовку та підвищення кваліфікації фахівців розглядали такі вчені: Ю. Бабанський, В. Беспалько, В. Бондар, Є. Голобородько, І. Жорова, А. Зубко, Н. Ничкало.

Питання формування професійної компетентності досліджувалися: С. Бондарем, А. Бремусом, О. Гулай, О. Гуренковою, Е. Зеєром, А. Марковою, М. Орловою, Г. Селевко, С. Сисоевою, І. Тараненко, В. Шарко.

Порівняльний аналіз андрагогічної та педагогічної моделей навчання був здійснений й розкритий у працях: С. Вершловського, М. Громкової, П. Джарвіса, С. Змейова, І. Зязюна, І. Колесникової, А. Кукуєва, Л. Лук'янової, М. Ноулза, Н. Протасової, К. Роджерса, Л. Сігаєвої, Р. Сміта, В. Шарко та інших.

Переваги використання андрагогічних принципів навчання знайшли відбиття в роботах науковців: Б. Годзевського, Л. Даниленко, Н. Клокар, Л. Набоки, В. Олійника, О. Пехоти, В. Пуцова, А. Старевой.

Метою статті є виокремлення педагогічних умов використання андрагогічних принципів у професійній підготовці викладачів економічних дисциплін.

Відповідно до поставленої метою передбачалося виконати наступні завдання:

- виділити основні андрагогічні принципи у навчанні майбутніх фахівців;
- обґрунтувати доцільність використання андрагогічних принципів у професійній підготовці;
- визначити основні напрями інтегрування андрагогічних принципів у професійну підготовку майбутніх викладачів економічних дисциплін навчання.

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань використано комплекс сучасних загальнонаукових методів: аналіз, синтез, порівняння, зіставлення теоретичних положень, викладених у філософській, психолого-педагогічній і методичній літературі та практичного досвіду використання андрагогічних принципів у професійній підготовці; абстрагування, узагальнення та синтез – для обґрунтування педагогічних умов використання андрагогічних принципів.

Якщо говорити про професійне навчання, то в більшості випадків, воно асоціюється із навчанням дорослого населення, а студентів вищого навчального закладу ми можемо віднести саме до цієї категорії. Оскільки саме у студентські роки відбувається розвиток та становлення особистості як професіонала, фахівця своєї галузі, а вдосконалення відбувається на упродовж всього життя. Тому, професійні навички потребують постійного коригування та оновлення відповідно до сучасних вимог. Також зазначимо, що дорослі – це вже сформована

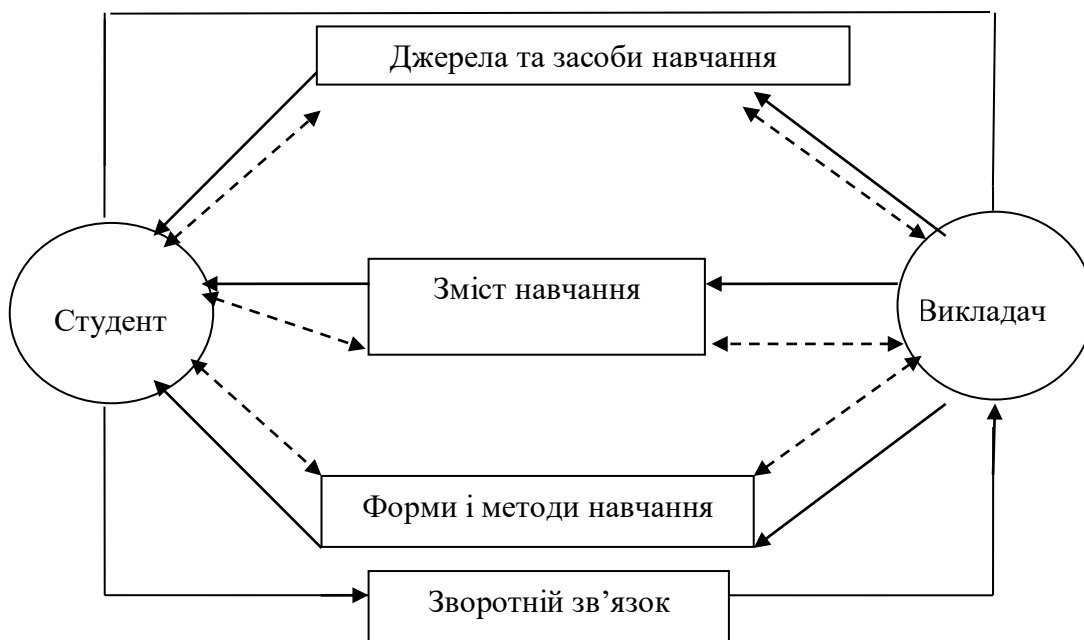
особистість, на відміну від дітей, які ще формуються, тому нераціонально використовувати однакові методи, принципи, модель навчання до різних вікових груп. Отже, для якісної підготовки висококваліфікованих викладачів економічних дисциплін, готових знаходити нові підходи, методи для вирішення складних, постійно змінюваних вимог освітнього та інформаційно-комунікативного середовища, своєчасно реагувати на зміни економічних і соціальних умов, а також здатних створювати атмосферу творчості для одержання якісної освіти, що відповідає міжнародним стандартам найкращим чином, на нашу думку, підійде саме андрагогічна модель.

Звісно, деякі методи є універсальними, однак, спираючись лише на педагогічну модель у професійній освіті неможливо досягти бажаних результатів. Це може спричинити зниження ефективності навчання та залишити низку невирішених проблем, в тому числі психологічного характеру. У чому ж полягає відмінність?

Використання андрагогічних принципів, які є складовою андрагогічної моделі навчання тісно пов'язане з психологічними особливостями учасників освітнього процесу: враховуються здібності того, хто навчається, його можливості навчатися (часові, просторові) та індивідуальний темп. Адже, відштовхуючись саме від цих психологічних відмінностей можливо досягти високих показників завдяки тому, що доросла людина відрізняється достатньо високим рівнем самосвідомості, несе відповідальність за визначення напрямку, вибір комфортних саме для неї методів, планування термінів, кінцевого результату та оцінку якості. Викладач зі свого боку має адаптувати навчальний матеріал під студента, опускаючи непотрібний або вже вивчений матеріал, ретельно виокремлюючи найголовніше саме для цього виду діяльності. Навчання в цьому випадку буде більш діалогове, орієнтоване на учасника, що формує його самоспрямованість (Черненко, 2013, с. 166).

Слід зазначити, що між педагогічною й андрагогічною моделями простежується певна різниця й у побудові навчального процесу та взаємозв'язку усіх його компонентів. На цьому наголошував й дослідник С. Змейов (мал.1). На малюнку яскраво продемонстровано, що кожен з елементів відіграє свою роль у процесі навчання. Головні ролі виконують активні елементи навчання й учасники процесу – викладач та студент. При цьому взаємодія вищезгаданих елементів відбувається на кожному етапі передачі знань. Однак, в педагогічній моделі – односторонній зв'язок від викладача до студента, а в андрагогічній – двосторонній, тобто простежується зворотний зв'язок (Змеєв, 2007, с. 12).

Організаційно-діяльнісна модель процесу навчання

Мал. 1

Умовні позначення

педагогічна модель _____; андрагогічна модель -----

М. Ноулз, якого вважають батьком андрагогіки, також бачив суттєві відмінності в організації навчального процесу за традиційною педагогічною та побудованою на базі андрагогічних принципів моделей навчання табл. 1.

Порівняння педагогічної та андрагогічної моделей навчання

Таблиця 1

Параметри	Педагогічна модель	Андрагогічна модель
Самосвідомість того, хто навчається	Відчуття залежності	Усвідомлення зростального самоврядування
Готовність того, хто навчається до навчання	Визначається фізіологічним розвитком та соціальним спонуканням	Визначається завданнями з розвитку особистості та опанування соціальними ролями
Застосування отриманих знань	Відкладене	Негайне

Орієнтація у навчанні	На навчальний предмет	На розв'язання проблеми
Психологічний клімат при навчанні	Формальний, орієнтований на авторитет викладача, конкурентний	Неформальний, заснований на взаємній повазі та спільній роботі
Планування навчального процесу	Викладачем	Спільно з тими, хто навчається
Визначення потреб навчання	Викладачем	Спільно з тими, хто навчається
Формулювання мети навчання	Викладачем	Спільно з тими, хто навчається
Побудова навчального процесу	Логіка навчального предмета, змістовні одиниці	В залежності від готовності того, хто навчається до навчання, проблемні одиниці
Навчальна діяльність	Технологія передачі знань	Технологія пошуку нових знань на основі досвіду

(Knowles M.S, 1972, p.21)

Отже, зважаючи на вищевикладене можна виокремити основні андрагогічні принципи навчання (Змеєв, 2007, с. 111–112), а саме:

1. Пріоритет самостійного навчання. Самостійна діяльність студентів є основним видом навчальної роботи.

2. Принцип спільної діяльності, який передбачає спільну діяльність, того, хто навчається з тим, хто навчає, а також з іншими слухачами щодо планування, організації, оцінювання й корекції процесу навчання.

3. Принцип спираючись на досвід тих, хто навчається. Згідно із цим принципом життєвий (побутовий, соціальний, професійний) досвід слухачів використовується в якості одного із джерел власного навчання, так і для навчання колег.

4. Індивідуалізація навчання. Відповідно до цього принципу кожний студент разом з викладачем, а в деяких випадках і з іншими слухачами створює індивідуальну програму навчання, орієнтовану на конкретні освітні потреби й цілі навчання, враховуючи рівень підготовки та індивідуальні особливості.

5. Системність навчання. Цей принцип передбачає дотримання відповідності цілей до змісту, форм, методів, засобів навчання й оцінювання результатів навчання.

6. Контекстність навчання. Згідно цього принципу, з одного боку, вирішуються конкретні, життєво важливі цілі, орієнтовані на виконання соціальних ролей або удосконалення особистості, а з іншого, процес навчання будується з урахуванням професійних, соціальних, побутових потреб слухачів та їх просторових, тимчасових, професійних, побутових умов.

7. Принцип актуалізації результатів навчання. Цей принцип передбачає негайне застосування на практиці придбаних знань, умінь й навичок.

8. Принцип елективності навчання. Надає слухачам певної свободи щодо вибору цілей, змісту, форм, методів, джерел, засобів, строків, часу, місця навчання, оцінювання результатів навчання, а також самих викладачів.

9. Принцип розвитку освітніх потреб. За цим принципом оцінювання результатів навчання відбувається шляхом виявлення рівня засвоєння навчального матеріалу та визначення прогалин, без виправлення яких неможливе досягнення поставленої мети навчання. Основною метою процесу навчання є формування у студентів нових освітніх потреб, уточнення й узагальнення яких, відбувається після досягнення певної мети навчання.

10. Принцип усвідомленості навчання. Тобто, усвідомлення усіх параметрів, складових та своїх дій здійснюється до організації процесу навчання.

Свобода дій та право вибору дійсно надають можливостей виховувати творчу особистість, здатну до самостійного прийняття рішень, конкурентоспроможну на ринку праці й більшість андрагогічних принципів спрямована саме на формування та розвиток такої особистості.

Однак, хочемо зосередити увагу на тому, що не всі вищезазначені принципи прийнятні для студентів перших курсів, вони більш націлені на студентів старших курсів, які пройшли професійну практику та вже мають практичний досвід та у яких вже сформовані навички самостійної роботи.

Отже, андрагогічні принципи навчання, як й андрагогічну модель навчання не можна розглядати як засіб для розв'язання усіх проблем, але її необхідно застосовувати за певних умов та при навчанні відповідних груп. Це означає, що педагогічна й андрагогічна моделі не протистоять, а доповнюють одна одну.

Мета полягає не в тім, щоб щось замінити у навчанні дорослих, а в тому, що в міру формування, розвитку особистості, набуття життєвого досвіду, усе ширше застосовувати в навчанні андрагогічний підхід (Кулюкин, 1989, с. 5–15). Оскільки він більш дієвий з точки зору організації навчання, урахування вікових, освітніх, соціально-професійних, психологічних й поведінкових особливостей та дозволяє найбільш оптимально сформувати зміст підготовки: визначитися з термінами та підібрати місце навчання для конкретного суб'єкта; допомогти здійснити свідомий вибір напрямку, форми та виду навчання, а отже й ефективно опанувати професію (Капченко, 2013; Вершловский, 2004, с. 13–17).

Зважаючи на викладене, постає необхідність у виокремленні педагогічних умов за яких, використання андрагогічних принципів у

професійній підготовці викладачів економічних дисциплін буде ефективним:

1) оптимізація навчального процесу з урахуванням практичного досвіду, а також спрямування змісту дисциплін професійної підготовки на формування професійної компетентності; упровадження в навчально-виховний процес інноваційних методів та форм, що стимулюють активність студентів;

2) орієнтація професійної підготовки майбутніх викладачів на вимоги міжнародних стандартів щодо професійної компетентності як чинника формування конкурентоспроможності на ринку праці;

3) забезпечення мотивації студентів до формування професійних якостей, які сприятимуть їхньому самовизначенню у професійній діяльності, саморозвитку та самовдосконаленню.

Виходячи з вищенаведеного, постає необхідність у виділенні основних напрямів інтегрування андрагогічних принципів у професійну підготовку майбутніх викладачів економічних дисциплін навчання:

- аналізування освітніх потреб спираючись на вимоги ринку праці та світові стандарти;

- спільне планування навчального процесу, формування напрямів навчання згідно з новітніми економічними вимогами та визначення потреб разом з майбутніми фахівцями та роботодавцями, особливо стосовно вибіркового дисциплін;

- вироблення моделі досягнення бажаного кінцевого результату у навчанні майбутніх викладачів економічних дисциплін;

- неформальний підхід, заснований на взаємодії та спільній роботі усіх учасників навчального процесу;

- управління освітнім досвідом: використання досвіду як першоджерела навчання для втілення нових знань у професійне становлення майбутнього фахівця;

- розвиток комунікативних навичок та соціальної взаємодії з роботодавцями у сфері економіки;

- тісний зв'язок теорії з практикою: орієнтація навчального процесу на задоволення освітніх потреб, вирішення нагальних проблем;

- мотивація готовності до навчання: формування особистості як професіонала, розвиток самосвідомості до опанування соціальними ролями;

- в оцінюванні прогресу слухачів залучити критерії успішності для змоги діагностування освітніх потреб та власних результатів.

Отже, андрагогічна модель та принципи не протистоять педагогічній, а доповнюють, розширюють межі пізнання, надають свободи – мінімізуючи роль викладача. Але для цього мають бути готові викладачі й студенти. Тобто, на нашу думку, оптимізація навчального процесу у цьому напрямку має відбуватися на найстарших курсах, після проходження практики та набуття професійного досвіду, тому що:

- по-перше, мета андрагогічного підходу для професійної підготовки в удосконаленні, відновленні, продовженні або поглибленні кваліфікаційних знань умінь та навичок для вдосконалення професійної діяльності;

- по-друге, використання андрагогічних принципів навчання в процесі формування професійних якостей та компетентностей є найбільш результативним з точки зору досягнення поставлених цілей навчання;

- по-третє, організація навчального процесу на основні андрагогічних підходів до підготовки майбутніх викладачів економічних дисциплін забезпечить можливість самостійного прийняття рішень; сприятиме створенню комфортних умов для розвитку та оптимізації навчального процесу, дасть змогу урізноманітнити форми й методи навчально-виховної роботи, тим самим активізує навчальний процес, реалізуючи його основну мету – не репродуктивне засвоєння інформації, а свідоме набуття комплексу знань, умінь та навичок.

Наше дослідження не розкриває усіх можливостей використання андрагогічних принципів. Перспективи подальшого дослідження полягають у розробці ефективних авторських методик вдосконалення професійних навичок на основі андрагогічного підходу; формуванні досвіду партнерства й співробітництва між усіма учасниками освітнього процесу; створенні умов для постійного оновлення стандарту професійної освіти сучасним практичним досвідом й знаннями; висвітленні процесу спостереження за цією діяльністю на сучасному етапі розвитку освіти.

Список використаної літератури

1. Вершловский С. Г. Андрагогика. Образовательная программа. *Новые знания*. 2004. № 1. С. 13–17. **2. Змеёв С. И.** Андрагогика: основы теории, истории и технологии обучения взрослых. М. : ПЕР СЭ, 2007. С. 11–272. **3. Капченко Л. Й.,** Літвінчук, Н. В., Савченко Л. М. Андрагогічні підходи у професійному навчанні безробітних : матеріали наук.-методол. семінару (15 травня 2013 р., м. Київ). К. : ІПК ДСЗУ, 2013. 168 с. **4. Кулюкин Ю. Н.** Психологические проблемы образования взрослых. *Вопросы психологии*. 1989. № 2. С. 5. **5. Черненко Н. І.** Педагогічні умови застосування андрагогічної моделі навчання. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи: зб. наук. пр.* ; редкол. Л. Б. Лук'янова (голова) та ін. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Ніжин, 2013. Вип. 6. С. 164–170. **6. Knowles M. S.** *Towards a Model of Lifelong Education*. 3rd. ed. N. Y., 1972. 21 p.

References

1. Vershlovskij, S. G. (2004). *Andragogika. Obrazovatel'naya programma [Andragogy. Educational program]. Novye znaniya – New knowledge, 1, 13-17 [in Russian].* **2. Zmeyov, S. I.** (2007). *Andragogika:*

osnovy teorii, istorii i tekhnologi obucheniya vzroslyh [Andragogy: foundations of theory, history and technology of adult learning]. (pp. 11-272). M.: PER SE [in Russian]. **3. Kapchenko, L. M.,** Litvinchuk, L. J., & Savchenko, N. V. (2013). Andrahohichni pidkhody u profesiinomu navchanni bezrobitnykh [Andragogical approaches in vocational training of the unemployed]. K.: IPK DSZU [in Ukrainian]. **4. Kulyukin, Yu. N.** (1989). Psihologicheskie problemy obrazovaniya vzroslyh [Psychological problems of adult education]. *Voprosy psikhologii – Questions of psychology*, 2, 5 [in Russian]. **5. Chernenko, N. I.** (2013). Pedahohichni umovy zastosuvannya andrahohichnoi modeli navchannia [Pedagogical conditions of application of andragogical model of training]. *Osvita doroslykh: teoriia, dosvid, perspektyvy – Adult education: theory, experience, prospects*, 6, 164-170 [in Ukrainian]. **6. Knowles, M. S.** (1972). *Towards a Model of Lifelong Education*. 3rd. ed. N. Y.

Черненко Н. І. Педагогічні умови використання андрагогічних принципів у професійній підготовці викладачів економічних дисциплін

У статті проведений структурний та порівняльний аналіз складових компонентів педагогічної та андрагогічної моделей навчання. Визначено відмінності та параметри використання різних моделей в залежності від освітньої необхідності. Розкрито сутність андрагогічної моделі, яка зважає на психологічні особливості студента, надає більшої свободи для розвитку творчого потенціалу, досвід генерує у джерело знань, умінь й навичок, а рівень самосвідомості використовує як важіль у формуванні самокеруваності майбутнього викладача економічних дисциплін. Виділено основні андрагогічні принципи на основі яких відбувається організація навчання дорослої категорії населення. Виявлено, що підготовка майбутніх фахівців, яка ґрунтується на андрагогічних принципах навчання, передбачає трансформацію навчальної діяльності студента у професійну з поступовою зміною пізнавальних потреб та мотивів, цілей, вчинків й дій, засобів, предмета та результатів на професійні; створення певних педагогічних умов для можливості визначення студентом власних цілей та способи їх досягнення, за для руху його діяльності від навчання до праці. Діяльність майбутнього фахівця при цьому розглядається як особистісно осмислений процес формування професійної компетентності. Схарактеризовано педагогічні умови, які дозволять реалізуватися та повною мірою функціонувати вищезазначеним принципам та сприятимуть створенню комфортних умов для розвитку та оптимізації навчального процесу. Представлено напрями інтегрування андрагогічних принципів у професійну підготовку майбутніх викладачів економічних дисциплін.

Ключові слова: андрагогічний підхід, андрагогічні принципи, педагогічні умови, професійна освіта, формування професійної компетентності.

Черненко Н. И. Педагогические условия использования андрагогических принципов в профессиональной подготовке преподавателей экономических дисциплин

В статье проведен структурный и сравнительный анализ составляющих компонентов педагогической и андрагогической моделей обучения. Определены отличия и параметры использования различных моделей в зависимости от образовательной необходимости. Раскрыта сущность андрагогической модели, которая учитывает психологические особенности студента, дает больше свободы для развития творческого потенциала, опыт генерирует в источник знаний, умений и навыков, а уровень самосознания использует как рычаг в формировании самоуправляемости будущего преподавателя экономических дисциплин. Выделены основные андрагогические принципы на основе которых происходит организация обучения взрослой категории населения. Выявлено, что подготовка будущих специалистов, основанная на андрагогических принципах обучения, предусматривает трансформацию учебной деятельности студента в профессиональную с постепенным изменением познавательных потребностей и мотивов, целей, поступков и действий, средств, предмета и результатов на профессиональные; создание определенных педагогических условий для возможности определения студентом собственных целей и способы их достижения, ради продвижения его деятельности от учебы к работе. Деятельность будущего специалиста при этом рассматривается как личностно осмысленный процесс формирования профессиональной компетентности. Охарактеризованы педагогические условия, которые позволят реализоваться и в полной мере функционировать вышеупомянутым принципам и способствовать созданию комфортных условий для развития и оптимизации учебного процесса. Представлены направления интегрирования андрагогических принципов в профессиональной подготовке будущих преподавателей экономических дисциплин.

Ключевые слова: андрагогический подход, андрагогические принципы, педагогические условия, профессиональное образование, формирование профессиональной компетентности.

Chernenko N. Pedagogical Conditions for the Use of Andragogical Principles in the Professional Training of Teachers of Economic Disciplines

The article presents a structural and comparative analysis of the components of pedagogical and andragogical models of learning. The differences and parameters of using different models depending on educational needs are determined. The essence of the andragogical model is revealed, which takes into account the psychological characteristics of the student, gives more freedom for creative development, generates experience as a source of knowledge, skills and abilities, and uses the level of self-awareness as a lever

in shaping future teachers of economics. The basic andragogical principles on the basis of which the organization of training of an adult category of the population takes place are allocated. It is revealed that the training of future specialists, which is based on andragogical principles of education, involves the transformation of students' learning activities into professional with a gradual change of cognitive needs and motives, goals, actions and means, subject and becomes professional; creation of certain pedagogical conditions for the possibility of determining the student's own goals and ways to achieve them, the transfer of his activities from study to work. The activity of the future specialist is considered as a personally significant process of formation of professional competence. The pedagogical conditions which will allow realizing and fully function the above-stated principles and will promote creation of comfortable conditions for development and optimization of educational process are characterized. The directions of integration of andragogical principles into professional training of future teachers of economic disciplines are presented.

Key words: andragogical approach, andragogical principles, pedagogical conditions, professional education, formation of professional competence.

Стаття надійшла до редакції 14.09.2021 р.

Прийнято до друку 24.09.2021 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Яцула Т. В.